

C/2024/1180

23.2.2024

P9_TA(2023)0342

Segregacja i dyskryminacja dzieci romskich w edukacji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 października 2023 r. w sprawie segregacji i dyskryminacji dzieci romskich w edukacji (2023/2840(RSP))

(C/2024/1180)

Parlament Europejski,

- uwzględniając pytanie do Komisji w sprawie segregacji i dyskryminacji dzieci romskich w edukacji ⁽¹⁾ (O-000039/2023 – B9-0026/2023),
- uwzględniając art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 10 i 19 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz art. 14, 20, 21, 22 i 24 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej (zwanej dalej „Kartą”),
- uwzględniając europejską konwencję praw człowieka oraz orzecznictwo Europejskiego Trybunału Praw Człowieka,
- uwzględniając dyrektywę Rady 2000/43/WE z dnia 29 czerwca 2000 r. wprowadzającą w życie zasadę równego traktowania osób bez względu na pochodzenie rasowe lub etniczne (dyrektywa w sprawie równości rasowej) ⁽²⁾,
- uwzględniając decyzję Komisji o wszczęciu kilku postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (Republika Czeska (2014), Słowacja (2015) i Węgry (2016) ⁽³⁾) oraz o skierowaniu 19 kwietnia 2023 r. sprawy przeciwko Słowacji do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z naruszeniem przepisów UE zawartych w dyrektywie w sprawie równości rasowej z powodu braku skutecznego rozwiązania problemu segregacji dzieci romskich w edukacji,
- uwzględniając decyzję ramową Rady 2008/913/WSiSW z dnia 28 listopada 2008 r. w sprawie zwalczania pewnych form i przejawów rasizmu i ksenofobii za pomocą środków prawnokarnych ⁽⁴⁾,
- uwzględniając zalecenie Rady z dnia 12 marca 2021 r. w sprawie równouprawnienia, włączenia i partycypacji Romów ⁽⁵⁾,
- uwzględniając unijne ramy strategiczne na rzecz równouprawnienia, włączenia społecznego i udziału Romów na lata 2020–2030 z dnia 7 października 2020 r.,
- uwzględniając wizję europejskiego obszaru edukacji do 2025 r.,
- uwzględniając Europejską kartę społeczną,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 9 stycznia 2023 r. w sprawie sprawozdania z oceny krajowych ram strategicznych państw członkowskich dotyczących Romów (COM(2023)0007),
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 18 września 2020 r. zatytułowany „Unia równości: Unijny plan działania przeciwko rasizmowi na lata 2020–2025” (COM(2020)0565), w którym zachęca się wszystkie państwa członkowskie do opracowania i przyjęcia do końca 2022 r. krajowych planów działania przeciwko rasizmowi i dyskryminacji rasowej,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 17 września 2020 r. w sprawie wdrażania krajowych strategii integracji Romów: zwalczanie negatywnych postaw wobec osób pochodzenia romskiego w Europie ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ „Romowie” to termin ogólny obejmujący wiele różnych ludów pochodzenia romskiego, takich jak Romowie, Sinti, Kale, Romaniszels i Bojasze/Rudari; mając na uwadze, że obejmuje on również takie grupy, jak Aszkale, Egipcjanie, Jenisze, Domowie, Lomowie, Roma i Abdalowie oraz społeczności wędrownie, w tym etniczną grupę Trawelerów i ludność określaną terminem administracyjnym „ludzie drogi” („gens du voyage”), a także osoby, które identyfikują się jako Cyganie, przy czym nie należy kwestionować specyfiki tych grup.

⁽²⁾ Dz.U. L 180 z 19.7.2000, s. 22.

⁽³⁾ Sprawy INFR(2015)2025, INFR(2014)2174 i INFR(2015)2206.

⁽⁴⁾ Dz.U. L 328 z 6.12.2008, s. 55.

⁽⁵⁾ Dz.U. C 93 z 19.3.2021, s. 1.

⁽⁶⁾ Dz.U. C 385 z 22.9.2021, s. 104.

- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 5 października 2022 r. w sprawie sytuacji Romów mieszkających w osiedlach w UE ⁽⁷⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 10 listopada 2022 r. w sprawie sprawiedliwości rasowej, niedyskryminacji i przeciwdziałania rasizmowi w UE ⁽⁸⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 19 kwietnia 2023 r. w sprawie walki z dyskryminacją w UE – długo oczekiwana horyzontalna dyrektywa antydyskryminacyjna ⁽⁹⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Romów – antycygańskość w Europie i uznanie przez UE dnia pamięci o ludobójstwie Romów podczas drugiej wojny światowej ⁽¹⁰⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2021 r. w sprawie praw dziecka w świetle strategii UE na rzecz praw dziecka ⁽¹¹⁾,
 - uwzględniając zalecenie nr 13 dotyczące polityki ogólnej przyjęte 24 czerwca 2011 r. przez Europejską Komisję przeciwko Rasizmowi i Nietolerancji (ECRI) przy Radzie Europy w sprawie zwalczania antycyganizmu i dyskryminacji Romów,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 8 marca 2022 r. w sprawie roli kultury, edukacji, mediów i sportu w walce z rasizmem ⁽¹²⁾,
 - uwzględniając orzeczenia Słowackiego Sądu Najwyższego nr 5Cdo/102/2020 i 5Cdo/220/2022 potwierdzające dyskryminację dzieci romskich w edukacji oraz odpowiedzialność gmin i państwa w tym zakresie,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 12 lutego 2019 r. w sprawie konieczności wzmocnienia strategicznych unijnych ram dotyczących krajowych strategii integracji Romów po 2020 r. i bardziej zdecydowanej walki z antycygańskością ⁽¹³⁾,
 - uwzględniając swoją rezolucję z dnia 9 marca 2011 r. w sprawie strategii UE w dziedzinie integracji Romów ⁽¹⁴⁾,
 - uwzględniając Konwencję ONZ o prawach dziecka,
 - uwzględniając art. 136 ust. 5 i art. 132 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że wszystkie dzieci mają prawo do prawidłowego rozwoju i kształtowania swoich umiejętności i talentów przez dostęp do sprzyjającej włączeniu społecznemu, wolnej od segregacji i wysokiej jakości edukacji;
- B. mając na uwadze, że wszystkim dzieciom, niezależnie od ich pochodzenia etnicznego, należy zagwarantować prawo do wysokiej jakości, dostępnej i bezpłatnej edukacji obowiązkowej, w tym dostęp do wczesnej edukacji i edukacji przedszkolnej;
- C. mając na uwadze, że tysiące uczniów romskich należących do największej mniejszości etnicznej w UE nadal jest poważnie dyskryminowanych na wszystkich poziomach kształcenia ze względu na brak woli politycznej i niedostatecznie skuteczną eliminację nierówności i ich pierwotnych przyczyn przez kilka państw członkowskich;
- D. mając na uwadze, że utrzymujące się różne formy dyskryminacji, rasizmu i uprzedzeń leżą u podstaw powszechnej segregacji uczniów romskich w szkołach, pomimo że w ramach krajowych i międzynarodowych istnieje prawny zakaz takich praktyk;
- E. mając na uwadze, że ta segregacja edukacyjna przybiera różne formy, które obejmują nieproporcjonalną liczbę dzieci romskich uczęszczających do szkół specjalnych dla dzieci z niepełnosprawnością umysłową, segregowane zajęcia lub sekcje dla uczniów romskich w mieszanych szkołach powszechnych, a także powszechne występowanie „szkół gett”;
- F. mając na uwadze, że tworzenie równoległych systemów edukacji dla dzieci romskich poważnie ogranicza właściwie funkcjonującą demokrację i praworządność, zwłaszcza jeśli chodzi o ochronę praw mniejszości;
- G. mając na uwadze, że romskie dzieci mają do czynienia z dyskryminacją intersekcyjną i napotykać dodatkowe przeszkody w równym uczestnictwie w edukacji, takie jak niemożność pokrycia kosztów związanych z edukacją, segregacja przestrzenna, brak placówek opieki nad dziećmi w pobliżu oraz nierówny dostęp do uczenia się przez internet lub na odległość lub brak takiego dostępu;

⁽⁷⁾ Dz.U. C 132 z 14.4.2023, s. 29.

⁽⁸⁾ Dz.U. C 161 z 5.5.2023, s. 10.

⁽⁹⁾ Teksty przyjęte, P9_TA(2023)0111.

⁽¹⁰⁾ Dz.U. C 328 z 6.9.2016, s. 4.

⁽¹¹⁾ Dz.U. C 474 z 24.11.2021, s. 146.

⁽¹²⁾ Dz.U. C 347 z 9.9.2022, s. 15.

⁽¹³⁾ Dz.U. C 449 z 23.12.2020, s. 2.

⁽¹⁴⁾ Dz.U. C 199 E z 7.7.2012, s. 112.

- H. mając na uwadze, że ubóstwo, brak dostępu do podstawowych usług i niepewne warunki mają silny wpływ na rozwój fizyczny, umysłowy i emocjonalny dzieci oraz zwiększają ryzyko przedwczesnego przerywania przez nie nauki i pozostawania w tyle we wszystkich aspektach dorosłego życia;
- I. mając na uwadze, że niski wskaźnik uczęszczania do przedszkoli jest głównym czynnikiem, który wpływa na przedwczesne przerywanie nauki wśród Romów, a sytuację dodatkowo pogarsza późne rozpoczynanie nauki szkolnej i nieregularne uczęszczanie do szkoły; mając na uwadze, że uczestnictwo Romów w kształceniu średnim utrudniają takie czynniki, jak podróże, segregacja w mieszkalnictwie oraz źle funkcjonujące usługi poradnictwa;
- J. mając na uwadze, że dyskryminujące traktowanie jest zakorzenione w strukturalnych i instytucjonalnych uprzedzeniach antyromskich i jest często spotęgowane przez krajowe systemy edukacji, które nie są przystosowane do pracy z dziećmi z różnych środowisk społecznych i etnicznych oraz z grupami szczególnie wrażliwymi;
- K. mając na uwadze, że błędna diagnoza oparta na wynikach stroniczych pod względem kulturowym i językowym, a także dyskryminacyjnych i rasistowskich testów i narzędzi wpływa na ścieżkę edukacyjną uczniów romskich, zwłaszcza tych ze środowisk w niekorzystnej sytuacji społeczno-ekonomicznej; mając na uwadze, że testy te wykazują, iż uczniowie romscy mają łagodną niepełnosprawność umysłową, w związku z czym są oni systematycznie umieszczani w szkołach specjalnych dla dzieci z niepełnosprawnością umysłową;
- L. mając na uwadze, że dzieci te nie są włączane i wspierane, lecz otrzymują niespełniające norm kształcenie oparte na ograniczonych programach nauczania w szkołach specjalnych i w szkołach powszechnych w odrębnych klasach, do których uczęszczają głównie lub wyłącznie dzieci romskie; mając na uwadze, że ma to negatywne i długotrwałe konsekwencje dla tych dzieci i ich perspektyw na przyszłość;
- M. mając na uwadze, że nauczyciele i administratorzy mają do odegrania ważną rolę w integracji dzieci romskich i tworzeniu bezpiecznego środowiska wolnego od dyskryminacji, stygmatyzacji i nękania, które to zjawiska mogą być spotęgowane przez płęć, orientację seksualną lub niepełnosprawność; mając na uwadze, że brak dobrze wyszkolonego personelu i wystarczających zasobów finansowych jest jedną z przeszkód w integracji dzieci romskich w szkołach powszechnych;
- N. mając na uwadze, że sytuacja w ciągu dziewięciu lat od wszczęcia przez Komisję pierwszego postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego w związku z segregacją i dyskryminacją dzieci romskich w edukacji nie uległa poprawie, mimo że udostępniono znaczną kwotę funduszy UE na wsparcie zainteresowanych państw członkowskich we wdrażaniu różnych środków wspomagających;
- O. mając na uwadze, że dostępne dane z różnych źródeł na szczeblu unijnym i krajowym, w tym badanie Agencji Praw Podstawowych Unii Europejskiej z 2021 r. dotyczące Romów⁽¹⁵⁾ oraz sprawozdanie Komisji oceniające krajowe strategiczne ramy państw członkowskich dotyczące Romów ze stycznia 2023 r., wskazują, że proponowane środki nie są skutecznie i rygorystycznie wdrażane i monitorowane przez zainteresowane państwa członkowskie i wydają się niewystarczające do skali wyzwań;
- P. mając na uwadze, że pandemia COVID-19 pogłębiła dyskryminację dzieci romskich, z których wiele nie było w stanie nadążyć za szybkim tempem przechodzenia na edukację cyfrową ze względu na warunki życia i ograniczone możliwości uczenia się w domu, brak urządzeń cyfrowych i ograniczony dostęp do internetu lub wspomagających i dostępnych usług dydaktycznych; mając na uwadze, że dysproporcje edukacyjne pogłębiają się z powodu powiększającej się przepaści cyfrowej między dziećmi romskimi a pozostałymi dziećmi;
- Q. mając na uwadze, że utrzymująca się dyskryminacja Romów w wielu państwach członkowskich utrudnia spójność UE, wzmacnia antyromskie nastroje i nietolerancję, podsyca rasizm i radykalizację postaw w naszych społeczeństwach oraz jest niezgodna z przepisami, zobowiązaniami państwowymi oraz normami i wartościami zapisanymi w traktatach UE i w Karcie;
- R. mając na uwadze, że wciąż nie wykonano kilku ważnych wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, takich jak wyrok z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie D.H. i inni przeciwko Republice Czeskiej (57325/00) oraz wyrok z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie Horváth i Kiss przeciwko Węgrom (11146/11), który uprawomocnił się 29 kwietnia 2013 r., lub wyroki te nie zostały skutecznie wykonane, niekiedy nawet ponad 15 lat po ich wydaniu;
1. wzywa Komisję i państwa członkowskie, aby pilnie zajęły się sytuacją dzieci romskich w edukacji w sposób kompleksowy i skuteczny, za pomocą odpowiednich krótko- i długoterminowych strategii politycznych wspartych wystarczającym finansowaniem unijnym i krajowym; ponownie wzywa wszystkie państwa członkowskie, by przyjęły na siebie wcześniejszą odpowiedzialność za wywiązywanie się z zobowiązań oraz wypełniały obowiązki wynikające z prawa unijnego i międzynarodowego w celu zapewnienia wszystkim dzieciom, w tym dzieciom romskim, równych i bezpłatnych możliwości edukacyjnych oraz prawa do edukacji;

⁽¹⁵⁾ <https://fra.europa.eu/en/publication/2022/roma-survey-findings>.

2. ubolewa nad utrzymującą się segregacją dzieci romskich w szkołach specjalnych, a także w systemie edukacji powszechnej; podkreśla, że znormalizowanych testów psychologicznych stosowanych w niektórych państwach członkowskich nie należy wykorzystywać, aby odmawiać dzieciom uczestnictwa w standardowych programach szkolnych lub je opóźniać; apeluje o stworzenie zabezpieczeń zapobiegających tej praktyce;
3. wzywa państwa członkowskie, aby wyeliminowały praktyki ciągłej segregacji dzieci romskich, wdrożyły kompleksowe strategie desegregacji z określonymi celami, wystarczającymi zasobami oraz jasnymi i ambitnymi harmonogramami, wykorzystywały integracyjne metody uczenia się, zagwarantowały dzieciom romskim pełen dostęp do zajęć szkolnych oraz prowadziły w szkołach kampanie antydyskryminacyjne; podkreśla, że reformy edukacyjne należy przeprowadzać w ścisłej współpracy ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym, w tym z przedstawicielami społeczności romskich, rodziców romskich i społeczeństwa obywatelskiego kierowanego przez Romów, a także z personelem dydaktycznym;
4. uważa, że wyeliminowanie segregacji i dyskryminacji w szkołach powinno iść w parze ze środkami społeczno-ekonomicznymi eliminującymi ubóstwo i wykluczenie społeczne oraz podnoszącymi standard życia społeczności romskich, co przerwałoby błędne koło ubóstwa międzypokoleniowego i ograniczone możliwości uczenia się w domu;
5. wzywa państwa członkowskie do badania nowych możliwości włączenia i zaangażowania dzieci romskich w edukację cyfrową, w tym do większych inwestycji w poprawę dostępności infrastruktury cyfrowej i umiejętności cyfrowych w celu przygotowania ich do ery cyfrowej;
6. wzywa państwa członkowskie do wspierania edukacji romskich kobiet i dziewcząt, ze szczególnym naciskiem na znaczenie nauk przyrodniczych, technologii, inżynierii i matematyki (STEM) oraz na rozwiązanie problemu przedwczesnego kończenia nauki; zwraca uwagę na potrzebę rozwiązania problemu różnic w traktowaniu kobiet i mężczyzn oraz zadbania o to, by dziewcząt romskich nie pomijano w żadnej polityce włączenia społecznego;
7. z zadowoleniem przyjmuje decyzję Komisji o wszczęciu kilku postępowań w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego (Republika Czeska (2014), Słowacja (2015) i Węgry (2016)) w związku z niepoprawnym wdrożeniem dyrektywy w sprawie równości rasowej oraz o skierowaniu w 2023 r. sprawy przeciwko Słowacji do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w związku z naruszeniem prawa UE przez brak skutecznego rozwiązania problemu segregacji dzieci romskich w edukacji; zauważa jednak, że te postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego nie doprowadziły do skutecznego wyeliminowania przyczyn dyskryminacji i nie zaradziły sytuacji, ponieważ środki wprowadzane przez państwa członkowskie nie są kompleksowe i nie zostały skutecznie wdrożone;
8. jest głęboko przekonany, że Komisja powinna dołożyć wszelkich starań, aby powstrzymać naruszenia praw człowieka i podstawowych wartości UE oraz im zapobiegać, počawszy od skutecznego przekazywania funduszy unijnych po wspieranie niedyskryminacyjnych praktyk w państwach członkowskich, w tym w edukacji; ponawia w związku z tym apel o ustanowienie mechanizmu wczesnego ostrzegania w celu zgłaszania ryzyka nadużyć lub niewłaściwego wykorzystania funduszy UE przeznaczonych na poprawę sytuacji Romów i wzywa Komisję do regularnego informowania opinii publicznej o skuteczności i konkretnych wynikach prowadzonych przez nią działań monitorujących;
9. wzywa państwa członkowskie do wzmożenia wysiłków na rzecz wyeliminowania dyskryminacji strukturalnej i systemowej, w tym w dziedzinie edukacji, która oprócz podstawowego wymiaru politycznego, społecznego, gospodarczego i historycznego opiera się również na pewnych normach, rutynowych praktykach, postawach i zachowaniach, które mogą mieć charakter rasistowski i stwarzają przeszkody w osiągnięciu rzeczywistej równości i równych szans;
10. przypomina, że udział dzieci romskich we wczesnej edukacji i edukacji przedszkolnej pozytywnie wpływa na ich rozwój i poziom wykształcenia, uzyskanie godnego i wysokiej jakości zatrudnienia, dostęp do mieszkań i życie wolne od dyskryminacji, a tym samym przerwanie cyklu marginalizacji i defaworyzacji; wzywa państwa członkowskie do zwiększenia dostępności infrastruktury wczesnej edukacji, edukacji przedszkolnej i kształcenia obowiązkowego oraz wysokiej jakości usług sprzyjających włączeniu społecznemu;
11. wzywa państwa członkowskie, aby systematycznie monitorowały ryzyko wczesnego przerywania nauki i nierówności w dostępie do edukacji na wszystkich szczeblach, aby móc interweniować na czas, zarówno w zakresie pomocy pedagogicznej i indywidualnego doradztwa, jak i zajęć ponadprogramowych dla dzieci i ich rodziców; podkreśla, że znaczące zaangażowanie rodziców romskich w zajęcia szkolne i edukacyjne pomogłoby również przeciwdziałać ryzyku wczesnego przerywania nauki przez dzieci;
12. ubolewa nad faktem, że szkoły, do których uczęszczają dzieci romskie, często mają niewystarczające zdolności, pracują na dwie zmiany, znajdują się w oddzielnych, niszczących budynkach lub w kontenerach i oferują niespełniającą norm jakości edukacji, a dzieci romskie są w nich odcięte od rówieśników niebędących Romami;
13. wzywa państwa członkowskie do inwestowania w szkolenia dla nauczycieli w celu zwiększenia ich zdolności do zapewniania odpowiedniego nauczania dzieciom romskim, ze szczególnym uwzględnieniem wrażliwości na kulturę i tożsamość Romów, oraz do wprowadzenia pozytywnych strategii promowania tolerancji i zwalczania zachowań dyskryminujących i antyromskich; wzywa państwa członkowskie do przeznaczania większych środków finansowych na kompetentnych asystentów nauczycieli;

14. zachęca zainteresowane państwa członkowskie do skutecznego wykorzystywania zasobów finansowych udostępnionych w ramach różnych krajowych i unijnych instrumentów finansowych, w tym programu Erasmus+, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, w celu ulepszenia infrastruktury edukacyjnej i usług edukacyjnych, co umożliwiłoby również dzieciom romskim dostęp do wysokiej jakości edukacji włączającej;
15. wzywa Komisję do oceny dyskryminacji środowiskowej dotyczącej obszary zamieszkałe przez społeczności romskie oraz do zajęcia się potencjalnym wpływem niekorzystnych warunków środowiskowych na jakość edukacji i dobrostan dzieci romskich;
16. zwraca uwagę, że jednym ze sposobów zwalczania stereotypów i nastrojów antyromskich jest edukowanie społeczeństwa na temat historii Romów, w tym na temat Holokaustu Romów, zwyczajów, kultury i języka, aby stworzyć pomost umożliwiający lepsze zrozumienie, a także wymianę najlepszych praktyk;
17. wzywa państwa członkowskie do zadbania o to, by polityka publiczna i usługi powszechne w planowaniu polityki w dziedzinie edukacji, zatrudnienia, ochrony zdrowia, mieszkalnictwa, usług społecznych, transportu, systemów dochodu minimalnego i przepisów antidyskryminacyjnych docierały do Romów, również tych mieszkających na oddalonych obszarach wiejskich, w sposób skuteczny i niedyskryminacyjny;
18. wzywa państwa członkowskie do dopilnowania, by przy opracowywaniu, wdrażaniu i monitorowaniu krajowych planów działania przeciwko rasizmowi wszystkie działania były inspirowane wiarygodnymi i solidnymi danymi wysokiej jakości oraz opierały się na nich; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zwiększenia dostępności danych na temat uczestnictwa dzieci romskich w kształceniu i szkoleniu, przy jednoczesnym poszanowaniu krajowych ram prawnych państw członkowskich i wrażliwego charakteru takich danych⁽¹⁶⁾;
19. wzywa Komisję, aby pochyliła się nad edukacją dzieci romskich, przeprowadzając ocenę w ramach wizji europejskiego obszaru edukacji do 2025 r., która wyznacza wysoki poziom europejskich ambicji w dziedzinie edukacji dla wszystkich państw członkowskich UE, koncentruje się na poprawie równości i włączenia społecznego w kształceniu i szkoleniu oraz wspiera zaangażowanie UE w propagowanie podstawowych wolności, tolerancji i niedyskryminacji, również poprzez edukację;
20. zwraca się do Komisji o monitorowanie i ocenę poczynionych postępów, ułatwianie wymiany najlepszych praktyk oraz zapewnienie zainteresowanym państwom członkowskim wiedzy fachowej, koordynacji i wsparcia technicznego;
21. uważa, że systemowy brak zwalczania dyskryminacji stanowi bezpośrednie zagrożenie dla praworządności i demokracji, które należy uwzględnić w rocznym sprawozdaniu Komisji na temat praworządności, a także w innych działaniach UE służących ochronie demokracji i praworządności;
22. przypomina, że niewykonanie wyroków stanowi naruszenie zasad praworządności; wzywa Komisję, aby monitorowała wykonanie odpowiednich wyroków Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i sądów państw członkowskich oraz uruchomiła środki na mocy rozporządzenia w sprawie warunkowości w zakresie praworządności⁽¹⁷⁾, jeżeli takie niewykonanie wpływa lub stwarza poważne ryzyko wpływu na należyte zarządzanie finansowe budżetem UE lub na ochronę interesów finansowych UE;
23. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji Komisji, Radzie oraz rządów i parlamentom państw członkowskich.

⁽¹⁶⁾ „Wytyczne dotyczące poprawy gromadzenia i wykorzystywania danych dotyczących równouprawnienia”, Grupa Wysokiego Szczebla ds. Niedyskryminacji, Równości i Różnorodności, lipiec 2018 r. Europejski Trybunał Obrachunkowy zalecił opracowanie odpowiedniej metodyki gromadzenia we wszystkich państwach członkowskich istotnych danych na temat włączenia Romów. „Unijne inicjatywy polityczne i wsparcie finansowe na rzecz integracji Romów – w ostatnim dziesięcioleciu osiągnięto istotne postępy, potrzebne są jednak dodatkowe działania w terenie”, sprawozdanie specjalne nr 14/2016.

⁽¹⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2020/2092 z dnia 16 grudnia 2020 r. w sprawie ogólnego systemu warunkowości służącego ochronie budżetu Unii, Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 1.